

1848.

Quod felix faustumq; sit!

De

JURIBUS MA-

JESTATIS

EXERCITATIO II.

Definitionem eorundem & Divisionem, nec non
ipsam Principis potestatem accuratiùs perpendens,

quam

SUB PRÆSIDIO

CASPARIS ZIEGLERI,

Phil. & J. U. D. & Prof. P.

In Auditorio JCTORUM

tuebitur

BENEDICTUS Strauß /

Wittebergensis Saxo.

add. Julii. A. O. R. cl. Isc LIX.

WITTEBERGÆ

Typis JOHANNIS RÖHNERI, Acad. Typogr.

opposit

Cum bono DEO!

Considerato haecenus toto sc: ipsa
Majestate, in sua natura & essentia, partes
ejus porrò ut dispiciamus necesse est. Durum
hoc erit & minus ad palatum illis, qui Maje-
statem indivisibilem dicunt, quos inter emi-
net Bodinus *l. 2. de Rep. c. 1.* ex hoc principio
Remp. mixtam prorsus negans & oppugnans. At verò quod
aliquando divisum est, de eo, an dividi possit, quaestio institue-
tur Domitiana & tantum non stolidam. Majestatem enim divi-
sam aliquando fuisse aut dividi posse, discere potuisset Bodinus
ab Aristotele *l. 5. Pol: c. 11.* quando ait: *Apud Molossos longo
tempore duraverunt Reges, & apud Lacedaemonios, quod ab initio
statim in duas partes divisa fuerit regia potestas: Et postea Theo-
pompus ad mediocritatem illam magis deducens Ephoros super addi-
dit, potestate quidem minuens, sed tempore augens regiam autori-
tatem & c:*

II. Subtiliter hinc & eleganter philosophatur magni ju-
dicii Jctus Jacobus Lampadius *tr. de Rep. Rom. Germ. part. 1.
n. 58. 59. 60.* quando ex actu tum essentiae, tum existentiae Reip,
naturam, & activam regendae ejusdem potentiam aestimat.
*Actus, inquit, essentiae, ut in omni re, ita quoque Reip. talem actum
inducit, qui esse Reip. constituat, quiq; toti sit speciei communis, &
licet non sit extra materiam, non tamen est in materia propria sed
communi, ut anima rationalis in homine, actus verò existentiae in
individuis tantum consistit, materia sc: propria non communi. Et
forma quidem est eadem essentialis, sed non accidentaliter propter
conditionem propriae materiae seu subjecti. — — — Majestas
igitur essentialiter toti Reip. ut subjecto adequato inheret, extra
respectum unius vel plurium. Rectè haec omnia, in omni enim
Reip. specie est majestas, nec concipi potest aliqua Reip. forma
perfecta sine summam aliquam potestate. Sed quando deinceps
pergit Lampadius: quo respectu majestas rectè dicitur indivisibilis,
non quidem ratione objecti, sed potestatis occupatae in rebus admi-
nistrandis. At in subjecto communi existentia prout res in Rep. ge-
rendae*

A 2

rendae

tenda divisionem vel speciem recipiunt, ita majestas potest in dissimilitudinis subjectis consistere: aut ego non satis capio, quid sibi velit ille, aut me non habebit in omnibus οὐδὲν ποῦ.

III. Primum id offendit, quod dicit, majestatem in actu essentiae consideratam esse indivisibilem; divisibilem autem quando consideretur in subjecto communi existentiae. Ut clarius pateat, quid velit, actum essentiae dicimus, qui Enti communicat actum; ut ejus essentia constet, quae definitione exprimitur. & hic actus, non secus ac definitio, communis est uni ac toti speciei. Actus existentiae est actus enti singulari tanquam effectus & complementum formae ultimae superveniens. Concipitur enim res sub ratione essentiae, quatenus ratione ejus constituitur sub tali genere & specie, sive in tali gradu & ordine entium. At verò hæc eadem res concipitur sub ratione existentiae, quatenus est ratio essendi in rerum naturam & extra causas. Nam quia essentia Creaturae non hoc necessario habet ex vi sua, ut sit actualis entitas, ideo quando recipit entitatem suam, concipimus aliquid esse in ipsa, quod sit illi formalis ratio essendi extra causas: & illud sub tali ratione appellamus existentiam, quod licet in re non sit aliud ab ipsamet entitate essentiae, sub diversâ tamen ratione & descriptione à nobis concipitur, quod ad distinctionem rationis sufficit. Ita Francisco Svarez. *disp. Metaph. 31. sect. 6. n. 23.*

IV. Secundo nec illud satis placet, quod assertionem modo datam limitet, & intelligat tantum respectu ipsius potestatis in rebus administrandis occupatae, non verò ratione objecti. Concedere quidem possum, ut crassiusculo exemplo rem illustrem, potestatem faciendi mensam, scamnum, dolabram &c. in fabro lignario dividi tantum ratione objectorum, potestatem autem ipsam per se videri indivisibilem. At verò si ab alio tantum mensæ, ab alio tantum scamna conficerentur, & prohibitio accederet, ne alter alterius partes invaderet & occuparet, eaq; prohibitio non tantum in exercitium actus tenderet, sed etiam directè in ipsam facultatem, num & sic potestatem istam indivisibilem statuemus. Imò putò ego, quod actus ita divisum est, potentiâ olim divisibile fuisse, cum ab actu ad potestatem

potentiam, sive ab esse ad posse valeat consequentia. Dan. Stahl. tit. 2. regul. 2.

V. Tertiò nec id satis capio, quod dicit Lampadius, in subjecto communi existentia majestatem posse in disparatis subjectis consistere, cum tamen in verbis anterioribus asseruerit, actum existentia in individuis tantum consistere, materia scilicet propria non communi. Nolo enim verò hic disputare, cum Gisberto Voetio *part. 1. disp. Theol. p. 573.* num existentia sit principium individuationis, id enim huc non pertinet; assero tamen existentiam esse ultimam actualitatem omnis entitatis, cum Fonseca *l. 4. metaph. c. 2. q. 4. sect. 4.* secundum quam scilicet res ponitur extra nihilum, & extra causas egressa aliquid actuale esse dicitur. Et quamquam alii aliter, etiam actum existentia actum potius subsistentia dicere malint, sequar tamen hic autorem, cum quo mihi res est, & actum existentia in individuis tantum consistere ipsi largiar; sed qui excusabit deinceps, quod subjectum aliquod existentia facit commune. Si quidem individua sunt termini singulares unam tantum rem singularem & particularem significantes. Vid. Franc. Titelmann. *l. 1. Dialect. p. 1.*

VI. Vidēs, benevole Lector, invitos nos in Philosophorum Scholam tractos, illis tamen ut opinor non invitis. Ut verò definiam tandem, quid de proposita controversia videatur, ajo, dividi posse Majestatem, & divisam eam fuisse vitibus non unis, nec ratione objecti tantum, sed ipsam quoque in se, & divisibilem propterea esse etiam tum, quando consideratur in actu signato & in existentia sua objectiva (quat. scilicet hæc formali contra distinguitur) abstrahendo ab omni materia & circumstantiis individuantes.

VII. Est enim Majestas totum aliquod, plures in se continens facultates, quæ partes dicuntur potestativæ, & Majestas ipsa hinc totum potestativum. Dn. D. Struv. *disp. feud. n. 13.* quia enim potentia ista uniuntur in uno aliquo toto, totum hoc ut discerneretur à reliquis, de quibus accuratè ex jure nostro Franzkius *ad tit ff. de evict. n. 142. seqq.* Hottoman. *illustr. q. 32.* dici cœpit potestativum, ut innueretur, non tam partes quam

A 3

poten-

potentias & facultates ad instar partium sese habentes in eo contineri. Et de tali quoque toto intelligo *l. 16. & l. 17. ff. de iurisdict.* Totum ergo si est Majestas, & tale quidem, quod partibus constat separabilibus, utique dividi quoque id potest, & dividitur imprimis tunc, quando expressè instituitur partitio, aut si quid populus adhuc libero futuro Regi imperat per modum manentis præcepti; aut si quid est additum, quo intelligatur, Regem cogi aut puniri posse. *H. Grot. de J. B. & P. l. 1. c. 3. n. 8.*

VIII. Nec quisquam mihi hinc regerat, etiam animam esse totum potestativum, nec eam tamen divisibilem esse. Quia enim essentia animæ est simplicissima & tota in toto corpore, tota etiam in omni ejus parte, facile inde pervidetur discrimen, & ratio differentiæ, quæ animam perinde ut majestatem dividere non permittit. Nec omnes totius potestativi species perinde se habeant necesse est; sufficit convenire in eo, quod totum aliquod sunt. Quod si dixeris, etiam animæ functiones esse separatas, non enim videre pedem, nec audire oculum, nec intelligere manum, animam tamen ipsam integram & invisibilem manente, audi quid Scaliger dicat, *Exerc. 307. f. 37. Dubitare videris, an memoria insit in omnibus corporis partibus. Quin dico tibi intellectum esse in pedibus. Una enim in nobis anima suis omnibus undique stipata potestatibus, nempe essentialibus sibi: Ubi verò instrumenta sint, ibi exercere actum suum ipsam potestatem. Si enim oculus esset in digito, videret digitus per oculum, nulla accita à cerebro potentia.* Conf. Sennertus Academiæ nostræ *Lumen & olim & olim maximè illustre in epit. nat. scient. l. 6 c. 1.* Quod si idem de majestate dicere præsumpseris, aut negabis cum Bodino, dari Remp. mixtam, & experientiâ convinceris, aut adstrues, duos dari in eadem civitate eodem respectu summos, & in rationem peccabis communem.

IX. Dantur ergo partes majestatis, sed uti dixi, potestativæ, quæ tamen seorsim existere, & subjectis aliis aliisque inesse possunt. Et hæc communiter vocantur Regalia, aliàs, & ut volunt, commodius jura Majestatis, eò quod non tantum in Regno, sed etiam in aliis Rebus. penes quas est majestas, inveniuntur. Sed unde & quare dicantur Regalia, mirè servæ sunt
Feudi-

Feudistæ. Gothofredus Antonii Profesor olim Marpurgenſis
mixolatinum putat eſſe vocabulum, ex Rege & adverbio græco
δία conjugatum: Regaliaq; dicta tanquam valde regia. *diſp.*
feud. 3. th 6. lit. b. Eam derivationem exagitat Philippus Hoff-
mannus Profesor olim Heidelbergeniſis *diſp. feud. 5. th. 2.* ſed
aliam æqvè ineptam ſubſtituit. Vult enim vocabulum id eſſe
Latino germanicum, diciq; Regale quaſi Regis *Lehen*, vel quaſi
Reichs Lehen infauſto utiq; conatu, & ſine ſectatore. Nobis
cum pleriſq; omnibus deducitur à Rege, fortè ideò, quia maje-
ſtas omnium optimè ſe habet in regno; & hoc imperii nomen
etiã omnium antiqviſſimum eſt ſecundum Salluſt. *in Catilin.*
notante Chriſt. Forſtnero *in lib. 1. ann. Taciti Conf. Johan. Cam-*
man. de regalib. diſp. 1. th. 88.

X. Sanè inviſum erat aliquando apud Romanos nomen
Regis, nec poſt Tarquinium facilè uſurpatum id ulli. Ita q;
Julius plebi Regem ſe ſalutanti, Cæſarem ſe non Regem eſſe re-
ſpondit. Sveton. *c. 79.* Quod cum imitarentur reliqui, Cæſaris
nomen inter dignitates eſſe cœpit. Lampad. *de Rep. Rom. Germ.*
part. 3. c. 2. n. 2. Sic enim Cæſares, & Auguſti & Antonini bono
omine in laudati Imperatoris nomen ſuccedentes dici con-
ſueverunt, Arnizæus *de Rep. l. 2. c. 3. n. 3.* tantoq; conatu nomina
iſta affectabantur, ut vocabulum Auguſti etiã Tyrannis op-
poneretur. Marq. Freher. *ad Petr. de Andlo de Rom. Imp. l. 1. c. 8.*
p. 151. Quemadmodum & Ægyptiorum Reges à Ptolemæo, qui
cum Alexandro militavit, Ptolemæi dicti ſunt, & Pharaones
à quodam Pharaone; Athenienſium Reges Cecropidæ à Ce-
crope; Arſacidæ Parthorum Reges dicti ab Arſace Scytâ. Tit.
Popma *in Curt. l. 8.* & poſteriores Imperatores Byzantini à
Constantino nomen affectarunt. Marq. Freh. *d. l.*

XI. Cœpit tamen idem vocabulum deinceps natalibus,
quaſi ſuis reſtitui & in bonam partem iterum uſurpari. Sic
enim ipſe Juſtinianus regalem ſenſum & regiam interpreta-
tionem, & imperialem ſenſum promiſcuè uſurpat *l. ult. C. de ll.*
& regale culmen vocat dignitatem Imperatoriam *l. 3. C. de qua-*
drion. præſcript. Et ita quoq; Fridericus I. in jure feudali mo-
do Imperator dicitur, modo Rex; ipſius ſolium, ſolium Regiæ
Ma-

Majestatis; Imperium ipsum Regnum & regia ditio. Vid. *const. de pac. tenend. 2. F. 27. §. in quibus, de consuet. rect. feud. 2. F. 33. Regner. Sixtin. de Regal. l. 1. c. 1.* Et ideò feudistæ communiter per Regem in textibus feudalibus intelligunt Imperatorem. Vultejus *de feud. l. 1. c. 5. n. 6.* Conf. autor conclusionum de jure Principatus, *n. 5. lit. a.* ubi adversus Bodinum ex Julio Capitolino, Appiano Alexandrino, Dione, Nazianzeno & aliis disputat, Imperatores non tantùm regiam majestatem semper habuisse, sed & Reges interdum appellatos.

XII. Caterùm quot civitates Regnum constituent, disceptent inter se & nugentur Canonistæ. Sunt, qui regnum non agnoscunt, nisi decem aut undecim in eâ inveniatur civitates; talem enim numerum definitum ajunt in *c. scitote 6. q. 3.* nec nisi verbis dissentiunt illi, qui negant regnum dici, nisi in eo ad minimum sint decem dioeceses & unus Metropolitanus quos refert Arnisaus, *de Rep. l. 1. c. 5. sect. 6.* Dioecesin autem sumunt pro territorio unius civitatis aut pro territorio Episcopi, uti videntur. Acceptum enim id vocabulum aliàs aliter. Propriè autem Græci *ἐνορίας* & *παρεμίας* dixere tale territorium, quod sub Episcopo Civitatis erat: *ἐπαρχίας*, integram provinciam, quæ sub Metropolitanano, & *διοίκησιν* istam multarum provinciarum complexionem, quæ sub patriarchâ erat, ut eruditè ostendit autor Evcharistici ad Jacobum Sirmondum *missi de regionib. & Eccles. suburbicar. part. 2. c. 4. pag. 527. & p. 549.* Quod si ergo dioecesis accipiatur pro territorio unius Episcopi, (sequioribus enim temporibus unam tantùm parocciam interdum denotavit) Regnum dici nequit, in quo non inveniatur decem Episcopi & unus Archi Episcopus. Qua de causâ etiam Bohemia aliquando Regni nomine indigna judicata fuit, quod Archiepiscopatum haberet omnino nullum, ut refert Curæus *part. 1. Chron. Siles.*

XIII. At profectò *ἀδύνατον* hoc est, & profus monstrum, ex numero Episcopatum de Regno judicare, & ab Episcopis Reges æstimare; quin, si dicendum quod res est, tyrannidem hoc sapit Hildebrandinam. Regnum propriè est, quando unus summum habet imperium, eoq; ad publicam civitatis
salutem

salutem utitur. Ista Civitas habere potest fines latiores, potest habere etiam angustiores. Et potest monarchicè gubernari civitas, quæ seipsâ terminata unicâ continetur Urbe, & unico absolvitur muro. Non dissimulo, fuisse aliquando dictos Reges, qui Dynastæ potius aut Toparchæ aut Tetrarchæ, aut quocunq; alio nomine dici meruissent, id quod per totum orientem etiam ab antiquissimis temporibus moris fuisse ostendit Richardus Montacutius *de orig. Eccles. part. 1. p. 205.* Conf. H. Grot. *de J. B. & P. l. 1. c. 3. n. 10.* Sed num propterea Reges dici nequeunt, qui monarchico imperio unicam tenent Urbem & angustis limitibus suum territorium circumscribunt? Utiq; quantitas extensiva in objecto nihil facit ad modum imperandi, nec partem facit definitionis. Sed hæc obiter, & quasi per salturam.

XIV. Pergimus ad definitionem Regalium, in quâ *κρῖνον* *regies*, qui anxie laborat. Nobis enim etiam descriptio tantum sufficit. Sed Feudistæ tamen quamplurimi soli Imperatori Regalia transcribunt, cujus proinde nomen definitioni inserunt. Et quanquam id excuset Bocerus *de regal. c. 1. n. 7.* nempe, id ideo fieri, quia de jure civili Romano potissimum disertatio instituat, non de civili jure aliarum gentium; excusatum tamen habere non possumus Vultejum, qui *l. 1. de Feud. c. 5. n. 6.* cum Baldo & aliis soli Imperatori de jure, aliis autem regibus usurpatione quâdam competere regalia asserit, dubio procul hypothese isti innitens, Imperatorem dominum esse totius orbis terrarum, & propterea jus ipsi competere in regna reliqua universa; quo argumenti genere quam plurimi Juris Romani doctores jam inde à Lotharii Cæsaris temporibus usi fuerunt, illudq; non in Sacro tantum Codice *Luc. II. 1.* sed apud Scriptores etiam profanos, & in ipso tandem jure Justiniano *l. 8. ff. de L. Rhod. de jact.* inveniri gloriantur. Vid. Franc. Zoannett. *de Rom. Imp. n. 121. 149.* Sig. Scaccia *de appellat. q. 16. lim 5. n. 4. 5.* Joach. Cluten *in Syllog. rer. quot. n. 9.* Goedd. *ad l. 3. §. 1. ff. de V. S. n. 8.* Gail. *de pac. publ. l. 1. c. 11. n. 4. 5.* Thom. Michael *de jurisdict. n. 9.* Bechtius *de securitat. n. 38.* Reinkingk *de regim. sec. & Eccl. l. 1. clas. 3. c. 13.* Quin fuerunt, qui hoc argumento

B

Caro;

Carolo V. jus occupandi Americam vindicarent, à quibus tamen dissentiunt Francisc. Victoria *Relect.* 5. Ferdin. Vasquius *in qvæstion. illustr.* 1.20 Joseph. à Costa *de procur. Indor. salut.* 13. c.3.

XV. Verum enim verò, quia Terrarum Orbis nullo unquam tempore totus & integer Romanis fuit subjectus, & ne Europa quidem tota, multo minus Africa & Asia; Germani autem qui trans Rhenum & Danubium Romanis erant, perpetua cum iis bella geserint, nec unquam provinciæ jura acceperint, ficulnum hoc esse argumentum nemo non videt. Nec melioris conditionis est alterum illud, quo ad Romanos jus aliquod imperii in totum orbem pertinuisse & etiamnum pertinere contendunt. Id enim unde habebunt? non certè jure divino, non naturali, non gentium, non deniq; civili. Consequens igitur est, figmentum id esse & seditiosæ cujusdam assentationis *δοκίμημα*. Quin potius si quid habuerunt Romani, (habuisse autem non exiguam mundi portionem certum est, & describit eam Appianus Alexandrinus *in proem. lib. Libyc.*) id omne tenuerunt iisdem titulis, quibus vulgo acquiri aliquid aut possideri solet; & igitur potuerunt illi iisdem titulis occupata & possessa iterum amittere, quæ ipsa novi deinceps possessores eodem prorsus jure, quo Romani, nec minus legitimo titulo occupare & possidere inciperent. Vid. Dn. Conring. *de Imperat. Rom. Germ.* Anton Matth. *de crim. tit. de las. maj. c.2. n.7.* Bachov. *in Treutl. vol.1. disp.3. tb.7. lit.C.* Didac. Covarruv. *in c. peccatum p.2. §.9. de R. J. Alb. Gentil. l.1. de jur. bell. c.23. §. disp. reg.1.* Quirin Kubach *cent.1. dec.9. q.2.* Anton Coler. *de jure imp. Rom. n.14.* Gabriel. *l.5. tit. de acq. dom. concl.3.* Harpprecht. *ad pr. J. de R. D. n.113.* Jac. Lampad. *de Rep. Romano-Germ. part.3. c.9.* Hugo Grot. *de jure B. & P. l.2. c.22. n.13.*

XVI. Nolo ego nunc prolixus esse in eo, quod passim hodiè docetur, Carolum M. per titulum Imperatorium, à Leone Pontifice & civibus Romanis solenni acclamatione datum, plura non accepisse, nisi potestatem in Urbem Romam in ipsum Pontificem, in Exarchatum Ravennæ & in alia quædam oppida extra Langobardici Regni fines posita, nec plus etiam accepisse

Otto

Ottonem Magnum; sed utrumq; quin & reliquos eorum Successores Germaniæ & Langobardico Regno præfuisse non ut Imperatores, sed ut eorum Reges, distinctasq; semper à Romano imperio istas habuisse Respublicas. Ex quo deinceps conficiunt, quia ea omnia sub titulo Imperatoris intellecta vi & nequitiâ Paparum Cæsaribus iterum adempta sint, inane prorsus esse hodiè nomen Imperatorium & procul reipsâ, & vel Imperium Romanum periisse, vel Papam reapse potestate Imperatoriâ frui, salvâ tamen licentiâ titulum illum usurpandi Cæsaribus adhuc integrâ. Quæ omnia si vera sunt, (ea enim nunc examinare nostri non est instituti, ut vera autem supponuntur) admitti nequit, Imperatori Romano aut dominium competere totius terrarum orbis, aut jus saltem eum totum occupandi.

XVII. Concidit ergo, quod aserebat Vultejus, Regalia soli Imperatori de jure, reliquis autem Regibus usurpatione quâdam competere. Imò verò ajo ego, competere ea omnibus illis, qui Majestatem habent, & quidem de jure, vi ipsâ Majestatis, & quia Majestatem habent. Nec quicquam facies, si pro Vultejo aseras, competere Romano Imperatori prærogativam aliquam, quâ inter principes mundi maximè refulgeat, eumq; idcirco vocari Monarcham non solum totius Christianismi, sed etiam Orbis universi præcipuum, & eminere eum inter omnes Reges veluti Stellam matutinam, qualia emblemata plura congeserunt Franciscus Carolus Dux Sax. apud Lanf. *Orat. pro Germ. p. 146. 147.* Jctus Westphalus *de jur. principat. conclus. 10. § 83.* Bernh. Zieritz *de Principum prærogativa.* Reinkingk *de regim. sec. § Eccl. l. 1. cl. 2. c. 7.* Bechtius *de securitat. n. 149.* Ut ut enim prærogativam istam non negem, nego tamen confici exinde, summum imperium & regalia de jure soli Imperatori, usurpatione autem reliquis etiam regibus competere. Quin asfero, etiam parvam Remp. liberam non minus plena habere jura Majestatis, quam magnam aliquam & amplam, ut ut forte hæc propter amplitudinem suam digniore loco habeatur, cum & inter pares ordo aliquis servandus necessario sit. *Negedgia* enim ista & dignitas Romani Imperatoris, quâ reliquis Europæ Principibus præfertur, orta videtur primùm ex ampli-

tudine & multitudine provinciarum regni Germanici tempore Ottonum maximè formidabilis, cui proinde reliquæ omnes Respublicæ per annos nunc septingentos semper primum locum concesserunt, eamque in quietâ ejus possessione reliquerunt.

XVIII. Sanior itaq; est definitio Regneri Sixtini quando *l.1. de Regal. c.1. n.14.* regalia dicit esse jura ei, qui superiorem non recognoscit, vel cui concessione aut præscriptione consuetudineve quæsita sunt, competentia, ad salutem & decus Reip. tuendum. Rectè hîc pro Imperatore substituit omnem eum, qui superiorem non recognoscit. Nec enim soli Imperatori competit majestas, sed aliis etiam Regibus & Rebusp. imò etiam aliis plenior. Et non in regno tantùm jura habentur majestatis, sed in omni Rep. liberâ. Ista autem verba, vel cui concessione aut præscriptione consuetudineve quæsita sunt, pro quibus

Si majestas & totum Imperium est præscribi, etiam potest præscribi Regalia. verum d. p. m. g. l. c. p. s. teris. Prius prob. l. d. c. 12.

Quicquid non est in commercio, nec emolumenta potest locari. Itaque Regalia non sunt in commercio. Major. prob. res sacre non sunt in commercio. l. eorum emolumenta non possunt locari.

Si Regalia jure feudi concessa sunt privilegia, nulli principum in Imperio Rom. et ab Imperatore petere jure sed ex gratia. Posterioribus est absurdum. l. d. p. m. g.

alii brevius: vel cui legitime quæsita sunt, mallem abesse. Certum enim est, jura taliter quæsita non esse regalia, quippe quæ non sunt in commercio inferiorum. Et quando dicitur, de consuetudine privatis concedi regalia, accipiendum de locatione vel permisu emolumentorum, non de ipsis regalibus. Regalia equidem in inferiorem transfundi nequeunt, quod osibus Principis inhæreant. Sic licet Princeps concedat inferiori jurisdictionem omnigenam, altam & infimam, nec non venationes, ob id tamen in vasallo non sunt regalia territorio illinita, sed tanquam commoda loci concessi ipsis accedunt, illâs jure statûs & sic salvâ superioritate. Ita Andr. Knichen *de jur. territor. c.1. n.125. seq.* Matth. Stephan. *de jurisdic. l.2. part.1. c.7. n.22. seqq.* Et quando ea jure feudi conceduntur, non conceduntur quatenus Regalia, sed ut privilegia, vel etiam ut usum solùm & delatam quis habeat administrationem ejus, quod jure superioritatis principibus competit. Unde etiam non quævis regalia subditis conferri possunt, sed illa solùm quorum potest esse usus absq; majestate vel superioritate competente. Dn. Struv. *disp. feud.6. n.13.* Carol. Molinæus *ad consuet. Paris. t.1. §.1. gl.5. n.55.56.* Et sic illa verba debent intelligi de jure, quod habet in re concessâ tanquam Dominus ejus, non autem tanquam Dux

Dux, vel Rex aut Princeps. Petr. Ant. de Petra *de potest. Princ.*
c. 21. n. 36.

XIX. Cùm igitur jura talia dici regalia propriè nequeant, nec illi, quibus hoc modo competunt majestatis participes fiant, nos verò regalia aliter hïc non consideremus, nisi quatenus partes sunt majestatis, jure illa hïc removemus, quemadmodum & totum istum tractatum: *quibus modis regalia acquirantur & amittantur.* Videant eâ de re Doctores juris Feudalis. Nobis autem Regalia sunt jura, illi qui summum in Rep. tenet imperium competentia ad tuendum salutem & dignitatem Reip. Quæ definitio cum recipietur cum suo definito, facilè inde colligitur, non istam tantùm à nobis improbari sententiam, quæ jura regalia sine majestatis titulo consistere posse, contendit; sed illam etiam, quæ è contrario dignitatem regalem, sine juribus regalibus esse aliquando posse asseverat. Alterum enim alterius esse destructivum, aut impropiè saltem alterum accipi debere, ipsa rei dicitur natura.

XX. Ex dictis etiam illud patet, competere Regalia illico, quamprimum aliquis levatus, h. e. Princeps renunciatus fuerit. Levatio enim talis & in scutum impositio erat inter ritus Principem creandi, sed apud barbaros ferè, Gallos sc: Gothos & Francos. Cassiodor. l. 10. var. for. de Gothis: *Judicamus Parentes nostros Gothos inter procinctuales gladios more majorum scuto supposito regalem nobis contulisse, præstante Deo, dignitatem, ut honorem arma darent, cui opinionem bella pepererant.* Et de Chlotarii filiis refert idem, Sigebertum contra Chilpericum fratrem profecturum à Francis more gentis clypeo impositum Regem esse constitutum. Ad Romanos hic ritus tandem pervenit à barbaris eundem edoctos. Ita enim de Juliano à Gallicanis militibus Principe renunciato Ammianus Marcellinus l. 20. *impositusq; est scuto pedestri, & sublatus eminens populo silente Augustus renunciatus, jubebatur diadema proferre.* Et Claudianus: *Sed mox cum solita miles te voce levasset.* Imò & apud Græcos levationem hanc in scutum usurpatam, inter solennia Principatus fuisse, ostendit J. Lipsius in Tacit. l. 4. hist. p. m. 519. Sed quæcunq; tandem interveniant ceremoniæ, quamprimum

B 3

aliquis

*Si Rex Rom: ante confirmatio
nem privileg: Electoral: cui
nulli alii administrationis
imperij procedere potest etiam
non statim post levationem
consequuntur Regalia. Verum
Princ: & posteris
Princ: probis tit 2 A: B: &
quod dicitur in alio loco*

aliquis summo imperio uti jussus fuerit, regalia simul omnia adipiscitur, cum illud absq; his nec exerceri nec concipi quidem possit saltem quoad actum primum.

XXI. Non minus ex datâ definitione patet etiam istud, non agi hîc à nobis de feudis regalibus, sive bonis illis, quæ dignitatem regalem annexam habent, & per infeudationem conceduntur. Regalia enim de quibus nunc agere decrevimus, mera sunt jura, & sub iis veluti genere continentur. At bona regalem dignitatem habentia non sunt mera jura, sed res corporales, quibus dignitas adhæret, & propter istam dignitatem etiam potestas. Regner. Sixtin. *de regal. l. 1. c. 3. n. 9.* Complexi autem nulla habetur ratio, quando in simplicibus tantum terminatur *Ἀπόκλεισις*. Id tamen fortè huc pertinet, an potestas ista ex feudo regali competens Majestatis nomine veniat, & an jura potestatem concomitantia regalia & jura majestatis dici debeant. Affirmat Grotius *l. 1. de Jur. B. & P. c. 3. n. 23.* ubi obligationem ex feudo personalem summo imperio nihil quicquam detrahere docet. Sed enim cum obligatio ista non ad reverentiam tantum & honorem Seniori præstandum, sed ad servitia quoq; feudalia & fidelitatem extendatur, nec absolutam ejusmodi vasalli accipiant potestatem, sed eam habeant ex concessione superioris salvâ concedentis superioritate, majestatem propriè ita dictam tribuere ipsis nolim. Quia tamen potestas ipsa tanta est, ut *αὐτοκρατορίας* quodam jure expediantur ea omnia, quæ Majestati aliàs conveniunt, rectius ea vocari hodiè solet jus superioritatis, quod nihil aliud est quam majestas quædam analogâ. Knich. *de sublim. & reg. jur. terr. c. 1.* Dn. Struve *disp. feud. 6. n. 13.* Bachov. *in Tr. vol. 1. disp. 3. th. 6. lit. E.*

XXII. De numero Regalium non est ut solliciti simus, quanquam in eo operosi sint interpretes, aliis tantum non in infinitum excurrentibus, aliis præter ea, quæ *lib. 2. Feud. tit. quæ sint regal.* habentur, fere nulla hoc nomine censentibus. Utriq; perperam. Illi, quia non omnia ea quæ Princeps potest, inter regalia haberi debent. Knich. *de subl. & reg. jur. terr. c. 1. n. 159.* Hi, quia in dicto loco hoc imprimis agitur, ut recenseantur jura fiscalia regum veterum Longobardicorum ætate Friderici I. con-
troverſa,

troverfa, non ut integer catalogus omnium majestatis jura
texatur. Camman. *de jur. Maj. disp. 2. n. 48. seqq.* Et imò sunt
qvædam, quæ ex Lege positivâ talia sunt, aut moribus hominum
ita recepta. Ufu enim & consuetudine induci potest, ut jura
quæ olim Regalia non fuerunt, pro Regalibus hodiè habeantur,
& vicissim. Rosenthal. *de feud. c. 5. concl. 94. n. 1.* Quo refero,
quod Imperatores Romani non usi sint vulgari atramento in
subscriptionibus literarum; sed encausto, colore quasi purpureo
ex cocto murice vel trito conchylio confecto, indictâ pœnâ ca-
pitali, si quis imitari id aut eodem colore scribere ausus fuerit.
l. 6. C. de divers. rescript. Gvid. Pancirol. *ver. mem. l. 1. tit. de en-
caust.* Gvilh. Schickard. *ad Tharich Pers. proœm. p. 15. 16.* Dixi
inter regalia id fuisse, quia institutum ideò, ut ne facilè posset
committi dolus vel falsum in literis, Matth. Steph. *de jurisd. l. 2.
p. 1. c. 1. m. 2. n. 246.* & qui finis est ultimus, salus Reip. ne inter-
verteretur, cum nisi isto colore signata fuerint, Rescripta valere
noluerint Imperatores *l. 6.* Sed si quis hodiè inter Regalia id
referre voluerit, ridiculus erit, & è Tantali horto fructus col-
liget, sive quod interciderit coloris purpurei misturæ & tempe-
raturæ id artificium, Fuller. *miscell. l. 1. c. 20. & l. 2. c. 11.* sive quod
ipsi Imperatores uti eo sponte desierint, & inter regalia habere
amplius noluerint.

XXIII. Cum igitur tam varia inveniantur jura majesta-
tis, nec numero se contineant ubiq; eodem, optimum erit ad
summa quædam capita ea referre, & quibus in rebus summum
imperium præcipuè consistat, universali & communi quodam
penicillo delineare. Sed hîc iterum varii variè disputant, quo-
rum aliquos cum recensuisset Grotius *l. 1. de J. B. & P. c. 3. n. 6.*
sic tandem ipse: *Qui civitatem regit, eam partim per se partim
per alios regit. Per se autem versatur aut circa universalia, aut
circa singularia. Circa universalia versatur condendo leges, easq;
tollendo tam circa sacra (quatenus eorum cura ad civitatem per-
tinet) quam circa profana. Ars circa hæc Aristoteli δὲ πολιτικῆς
architectalis. Singularia circa quæ versatur sunt aut directè pu-
blica aut privata quidem, sed quatenus ad publicum ordinantur.
Directè publica sunt actiones, ut pacis, belli, fœderum faciendorum,*

aut res, ut vectigalia, & si quæ his sunt similia: in quibus comprehenditur & dominium eminens, quod civitas habet in cives & res civium ad usum publicum. Ars circa hæc Aristoteli nomine generis πολιτικὴ i. e. civilis & βουλευτικὴ consultatrix. Privata sunt res controversæ inter singulos, quas publica autoritate dirimi publicæ quietis interest. Ars circa hæc eidem Aristoteli δικαστικὴ judicialis. Quæ per alterum expediuntur, ea expediuntur aut per Magistratus, aut per alios Curatores in quibus sunt & legati. His ergo in rebus consistit potestas civilis.

XXIV. Non malè hæc omnia, etiam si non omnia ad palatum Johannis à Felden in not. ad h. l. cui vicissim non malè respondet Theod. Graswinkel. in stricturis. Sed sunt tamen inter ista quædam in omni Rep. maximè conspicua, & quæ idcirco primas quasi tenent, quibusq; omnis ubiq; majestas eminent. Occupatur enim summum imperium potissimum in duobus, tum ut regat & gubernet Remp. tum ut tueatur eandem. & ad ista duo revocari potest, quicquid circa Reip. summam in disquisitionem venire solet. Jam verò ad regendam Remp. quam maximè facit potestas ferendarum legum & magistratus constituendi; ad tuendam autem eandem jus armorum præcipuè. Tria ergo erunt summæ potestatis quasi γωεῖσµατα, in quibus ea quam maximè sita invenitur, sc: leges condere, magistratûs constituere, & bellum indicere. Atq; ad ista tria capita referunt quidem Doctores Majestatis jura quam plurima, sed vereor tamen ut omnia. Nec ideò fortè observata, ut omnia eò reducantur. Sufficit tam universaliter ea esse, ut iis carere nequeat Resp. perfecta, & contineri iisdem regalia omnium præcipua. Cum reliquis ad methodum Grotianam erit recurrendum.

XXV. Poteris etiam sic procedere, ut consideres Majestatem vel in respectu ad subditos, vel in respectu ad pares. Etsi enim Majestatis vocabulum in sensu proprio & genuino semper denotet superioritatem; tamen quia non una in terris invenitur Resp. sed complures aliæ, quarum unaquæq; seorsim suâ pollet majestate, superioritas illa tantum intra terminos Reip. suæ audienda est: extra eosdem pares tot habet, quot Respublicas æquè perfectas terrarum orbis universus. Continetur enim

una-

unaquæque & terminatur suis limitibus, quos egredi nulla earum potest, nisi cum detrimento alterius. Quoniam verò non facilè invenitur Resp: quæ seipsâ ita contenta esse possit, ut alterius non indigeat sive opibus, sive fructibus, sive auxilio; nec ulla tam secunda esse queat, ut non aliqua subinde immineant pericula, fieri non potest, quin negociorum quædam iis intercedat communicatio. In hunc igitur finem Majestati aliqua competunt Regalia, quæ Majestatis ad Majestatem inferunt respectum, & quorum vi Princeps cum Principe agere & contrahere potest. Talia sunt jus belli & pacis, jus fœderis sancienti, jus Legatorum mittendorum, & si quæ sunt his similia.

XXVI. Vicissim sunt alia, quæ Majestati competunt in respectu ad subditos, & limites imperii non egrediuntur, qualia sunt jus vectigalium, jus legum ferendarum, Magistratum creandorum, comitorum, extremæ provocationis & ejusmodi plura. Prioris generis jura possumus Scholasticorum imitatione, regalia *equiparantia*; posterioris *disqviparantia* dicere. Illa ex potestate mutuâ & utrinque æquali, hæc ex potestate supereminente proficiunt. Illa naturâ posteriora, hæc priora. Illa abesse possunt, hæc nequeunt. Illic enim non repugnat Majestatem esse sine pari, ut, si fingas, totum terrarum orbem unius imperio parere, aut in Noacho regiam potestatem imagineris; hinc repugnat Majestatem esse sine subditis. Præstantiora igitur & potiora hæc illis, illa autem magnifica magis & magis verenda, quippe quæ ad externos etiam Majestatis stricturas projiciunt; utraq; tamen Reip. usui & utilitati destinata.

XXVII. Dividunt porro Regalia in majora & minora. A quibus licet dissentiat Bocerus *de regal. c.2. n.3.* & Philipp. Hofman. *disp. feudal. 5. n.3.* in personalia & fiscalia ea dispendentes, nolimus tamen à communi illâ & receptâ jam pridem distinctione abhorreere, non, quod communis ea sit, & ideò mala esse nequeat, sed quod de verbis magis quam rebus instituatür concertatio, nec satis benè ubiqve appli-

C

centur

Si Regalia majestatis & Reservata principis sunt h^{ic} nomina: *omnia, quae Princeps sibi reservavit, sunt Regalia. Atque princeps venationes sibi reservavit: & venationes c^{on}stant Regalia.*
Venationes sunt Regalia *maiora, quia non spectant ad deum imperium & supremum Imperatoris honorem.*
Non *minora, quia non au- gent fiscum.*

centur principia philosophica. Majora vocantur illa, quae gubernationem & statum ipsum Reip. concernunt, qualia sunt potestas Legislatoria, potestas constituendi Magistratus, jus belli, jus extremæ provocationis &c: & dicuntur aliàs personalia, imò personalissima, quia sc: personæ & osibus Principis adhærent, merè Regalia, ipsi coronæ annexa, sacra sacrorum, Regalia Majestatis, Reservata Principis. Regner. Sixtin. de regal. l.1. c.2. n.2.3.4. Minora verò sunt commoda & emolumenta, quæ ex bonis publicis, vel aliàs ratione imperii ab eo, qui summum in Rep. habet imperium percipiuntur. Vocantur aliàs jura fisci sive fiscalia, & præsupponunt potestatem aliquam in possessiones & bona pri-
vatorum.

XXVIII. In majoribus itaque Regalibus suprema potestas & dignitas *regalis* consistit, eaque personam Imperantis ipsam concernunt, cum minora ad jus fisci magis & fiscales redditus, quam ad supremam dignitatem spectent, & hinc Majestati quasi subsidiaria sint. Non quod ex Regalibus majoribus nunquam quicquam ad fiscum pervenire possit, nec quod ex minoribus autoritas & dignitas imperantis planè non juvetur aut illustretur; sed quod in illis principaliter ipsum *το υβερσον* respectu sui & quatenus tale est, occupatum sit, in his verò, quatenus externis quibusdam adminiculis & subsidiis moraliter opus habet.

XXIX. Addo & id, Regnero Sixtino de Regal. l. 1. c.2. n.52. & l.2. c.6. n.42. idem regale nonnunquam & majus & minus diverso respectu dici. Sic enim jus vectigalium, quatenus denotat jus vectigalia instituendi aut vetera augendi, ad majora refert regalia; Quatenus verò per id denotatur jus instituta jam vectigalia percipiendi, haud immerito id minoribus accenseri putat. Nec verò, ut videtur, sine omni ratione. Illic enim ad primum respicitur principum vectigalium, hic verò ad utilitatem inde provenientem. Et hanc doctrinam cum approbasset Joh. Camman. de jur. maj. disp.2. n.73. eam deinde sui oblitus repudiat disp.11. n.45.

n. 45. 46. & jus vectigalium nullo facto discrimine ad minora refert regalia. Referemus & nos, non attentâ Regneri distinctione, quæ vel ideò ad præsentem quæstionem facere nihil potest, quia jus ipsum instituendi vectigalia in eum finem competit, ut consulatur fisco. Totum ergo id non ad Majestatem principaliter spectat, quanquam Majestati competat, sed ad emolumentum aliquod subsidiarium fisco applicandum. Nec enim ideò majus dicitur aliquod regale, quia originem suam habet à potestate soli Majestati competente, sic enim fortè tota concidet distinctio, nec aliquod regale minus dabitur. Sed regale majus vel minus dicitur ita à fine, quatenus vel majestas ipsa vel præcipuè fiscus inde sibi consulit, id quod considerato cujusque effectu ultimo constare potest unicuique etiam minus exercitato.

XXX. Et hîc quidem finis esse posset exercitationi, nisi restarent aliqua de jure regio Ebræorum dicenda, quæ materiam de potestate principis si non ubertim exponere, haud leviter tamen illustrare poterunt. Scilicet committuntur inter se Deuteron. caput XVII. & I. Sam. caput VIII. quo utroque jus Regis contineri volunt, sed sensu, ut videtur, prorsus contrario, aut saltem non usquequaque utrobique conveniente. Sed videtur tantum, intellectui scilicet minus confirmato, & ad penitoria parum respicienti. Et si autem nostrum non sit, sacram Scripturam inter Jurisprudentes interpretari, nec litem istam, quæ etiamnum graviter inter partes reciprocatur, componere, non alienum tamen hîc erit, postquam juventuti identidem ea à politicis proponuntur & interpolata quidem haud rarò, haud rarò etiam perversè & veteratoriè; quid de toto isto negotio sentiendum sit, breviter & *ως εν συνόψει* exponere. Sic enim & benè ominari de Majestate imperantium discet animus confirmatus, & contemnere porro quicquid adversus præsentem statum, & Principum eminentiam suggerent Demagogi. Offendere scilicet & hîc solent illi, qui populo

ut placeant, multa pro libertate, plura adversus Principum loquuntur imperia, minus fortè penetrantia, nisi Scripturæ autoritate in partes vocatâ subinde suscitarentur, & aliquem inde colorem acquirerent.

XXXI. Tenendum igitur, ab initio summam potestatem in populo Israelitico peculiari & planè admirandâ ratione fuisse penes unum & solum Deum, ab eo leges latus, Magistratus creatos, bella gesta, pœnas sancitas, privilegia data, ipsumque ILLUM unicè & solum fuisse Israelitarum Regem. Quando autem & Moses Rex dicitur *Deut. XXXIII, 5.* id plerique interpretes ita explicant, ut regis tantùm munus eum obiisse, & tanquam Regem sive ProRegem fuisse asserant, quod ipsum est Magistratum tantum gerere, summo scilicet imperio penes alium manente integro & salvo. Sed & reliqui qui populum Israeliticum gubernarunt usque ad Saulem, sive Duces fuerunt, sive iudices dicti, non nisi *δῆξαι* fuerunt sive magistratûs, strictè accepto hoc vocabulo. Nullus enim eorum τὸ *κῆρος* habuit, sed ipsum hoc totum ad ea usque tempora solus Deus sibi retinuit, nec in consortium majestatis quenquam hominum recepit unquam; ut propterea singulare id reip. genus non malè novo quodam vocabulo *θεοκρατία* dicatur Josepho *l. 2. contr. Appion.*

XXXII. Florebant ita Israelitæ, & non externis tantùm hostibus formidabiles erant, sed ipsi quoque inter se felicissimo regimine continebantur; & præsentissimum Regis sui auxilium non unis vicibus modo prorsus extraordinario planeque divino experiebantur. At quod habet Franciscus Gvicciardinus *l. 14. histor. Ital.* *Non hanno gli huomini maggior nimico, che la troppa prosperità, perche gli fa impotenti di se medesimi, licentiosi, & arditì al male & cupidi di turbare il ben proprio con cose nuove,* id similiter Judæis usuvenisse, sacra notat pagina. Pertæsum enim tandem fuit stolidam gentem felicissimi hujus statûs, nec satis ipsis fuit ab Rege omnipotente, omnipræsente & rerum omnium
Mode-

Moderatore gubernari, sed postularunt, ut Rex sibi praeficeretur, & quidem talis, qualem vicinae habebant nationes
1. *Sam. VIII, 5.* Constat autem nationum quamplurimis imperitarum fuisse *μάλα παμβασιλικῶς*, & orientis populos addicte admodum gubernatos. *Grot. de jur. B & P. l. 1. c. 3. n. 20.* Alb. Gentil. *disp. Regal 1. p. 19* Regem igitur talem dum sibi discipiunt Israelitae, non sine exemplo amentiae libertatem, quam sub verè regio Dei imperio & *γρησίως* tali habuerant, servitio postmodum Regio mutare praoptant. *Sulpit. Sever. l. 1. histor. sacr.* Potest enim (ut obiter hoc moneam) sub monarchico imperio esse libertas; potest & esse servitus. Imò, quia aliqua datur libertatis & servitutis latitudo, potest eadem quae libertas nunc putatur, alio respectu servitus esse. Et ergò, licet sub aliis aliisque regibus vel liberiores fuerint Israelitae vel magis coerciti, tantam tamen libertatem, quantam divinum ipsis reliquerat imperium, sub Regibus habuerunt nunquam.

XXXIII. Petrus Cunaeus *de Rep. Ebr. l. 1. c. 14.* & Wilhelmus Schickardus *de jur. reg. Hebr. c. 1. th. 1.* cum quibusdam Rabbiniis volunt, Populum Israeliticum errasse non in eo, quod Regem petierit, sed in eo quod non legitime petierit. mandatum enim jamante à Deo fuisse, ut Regem sibi eligeret, & hinc ex necessitate praeepti eum sibi postulasse. Quo trahunt verba *Deut. XVII, 14. 15.* inprimis quod ibi reduplicetur verbum: *Ponendo pones super te Regem.* Iterationem enim istam mandatum apud Hebraeos maxime serium innuere extra controversiam ponunt. *Ponam & ego,* (quanquam, ut ponerem, necessitas ulla adigat, Sic enim verba *Gen. 2, 16. Ex omni arbore hujus horti comedendo comedes,* rectè ab Junio & Tremellio vertuntur: *liberè comedes.* nec verbum igitur finitum si qua suum regit infinitivum, semper mandatum, sed quandoque majorem tantum certitudinem ac evidentiam denotat.) committunt tamen illi boni Interpretes fallaciam à dicto secundum quid ad dictum simpliciter. Nec enim licet ita sensum compositum

tum dividere, ut qualitate, quæ propositionem determinat, remotâ, simpliciter ea sine determinatione intelligatur. Tota namque oratio est hypothetica. *Si dixeris, constituam super me regem, sicut habent omnes per circuitum nationes, eum constitues, quem dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum.* Non jubet simpliciter Deus, quod optimè observat R. Isaac Abravanel, ut Israelitæ Regem sibi creent, cum ipse eorum Rex esset, sed tantum, cum prævideret fore, ut simulatque terram sanctam occupassent, malo proposito Regem sibi essent postulaturi, præcipit, ut quando Regem omninò velint, eum è fratribus suis eligant. Et hanc sententiam falsitatis alicujus arguere nequit Menasse Ben Israel *in Conciliatore suo p.218.* nec quicquam in eâ carpit, nisi quod adversetur traditioni ac sententiæ antiquorum. Non tamen adversarii prorsus, ostendunt ea quæ adducit Schickardus *d.l.* & locus Josephi *ex l. 4. antiq. jud. c. 8.* metaphrasæ Sigismundo Gelenio: *Optimum quidem est Optimatum regimen, & sic in administratâ Republicâ vivere, nec est cur aliam ejus speciem concupiscatis, sed præstat, ut hæc contenti in legum & vestrâ ipsorum potestate sitis. Satis enim est Deum habere præsidem. Attamen si Regis vos cupido ceperit, nemo sit, nisi vestri generis & sanguinis, &c.* Malè igitur ex conditionali propositione & qualificatâ efficitur pura. Malè à sensu non distributo ad distributum fit argumentatio.

XXXIV. Quid opus autem prolixius ea deducere, cum disertus in hanc rem sit textus 1. Sam. VIII, 6. 7. qui non Samueli tantum, sed ipsi etiam Deo postulata ista Judæorum displicuisse ait? Et frivolum est quod reponunt *οἱ ἐξ ἐναντίας*, aberrasse Judæos tantum in formâ, non in jure petendi. Iste enim *ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἰσραὴλ* non habetur in textu, quod sc: idè displicuerit petendum, vel quia Samuelem spreverint, vel quia desiderarint talem rationem statûs, qualem inter gentes animadverterant, vel quia ad religionis mutationem petierint, sed simpliciter dicitur: *displicuit sermo in oculis Samue-*

Samuelis, eò quod dixissent: Da nobis Regem, ut judicet nos. Vera igitur ratio displicentiæ est, quod *Deceperant* sustinere amplius noluerint, sed illà repudiata aliam novam exegerint. Neque verò eà de re Samuelem consulunt, aut per otium secum ipsi deliberant, sed præcisè dicunt: *constitue nobis Regem.* sic obfirmato in eam sententiam animo, ut propositis etiam his incommodis, quæ declinari non poterant, si regia inducatur & peregrina forma, ab eo tamen consilio, quod semel arripuere, dimoveri non possint. Gaspar Sanctius *in b. l.*

XXXV. Cæterùm permisit Deus, ut haberent Regem, sed simul tamen jus regium proposuit; & longo ordine recensuit, quæ deinceps futurum esset imperium, quod tam enixè nunc flagitarent. Id jus an verum sit, an usurpatum & consuetudo saltem Regis eligendi, multis inter se litigant, qui textum penitus inspiciunt, & utrinque haud contemnendis argumentis. Tyrannicum id esse & merè usurpativum tenent Car. Molinæus *ad consuet. Paris. t. 1. §. 1. gl. 5. n. 65.* Casp. Glock *de contributionib. n. 46.* Joh. Althus. *Polit. c. 19. n. 51. seqq.* Georg. Buchanan *de jur. regn. ap. Scot. Bb. 8.* Nic. Bellermontan. *disfert. polit. 14.* Joh. Milton. *in Defens. c. 2.* Ant. Matth. *de crimin. tit. de furt. c. 4. n. 4.* Bodin. *l. 1. de Rep. c. 10.* Dionys. Gothofr. *ad l. 4. C. de U. S. ad Nov. 105. c. 2.* Præstat tamen eorum sententia, qui jus istud non iniqum esse statuunt, sed indultum à Deo, & tale, quo magistratus urgente Reip. conservandæ necessitate, salvâ conscientia uti possit. id quod ipse tandem concedit Molinæus *d. l. n. 66.* Uti enim in corpore humano usu venire solet, ut ense rescindatur, si quod membrum vitium aliquod contraxerit; uti in ædificiis, ut diruantur, illa etiam invitis dominis, si quando proximus ardeat Ucalegon, *l. 14. C. de oper. publ.* in eum sc: finem, ut illic morbus, hinc incendium desinat: Ita & Principi licet ad conservandum corpus Reip. uti interdum sive ministerio, sive bonis & fortunis subditorum, si præsertim aliud non suppetat, quo præsentis consulat necessitati.

XXXVI.

Quidamque huiusmodi magister sibi arro-
gat, diuino iure reclamante
illud & Tyrannicum: Atque
ius. &

obstat c: 46 & Reubichis.

obstat: c: 17 Deuter;

XXXVI. Scilicet non potest sustineri ratio status, aut, si cui odiosum id nomen, Republica, nisi sint consiliarii, ministri Regii, milites, officiales &c: At his omnibus debetur merces. imò debetur & Regi ipsi, quippe cuius operam ad sui defensionem & gubernationem quasi conduxerunt subditi. Quid mirum igitur, si Princeps in casu necessitatis tollat agros, vineas & oliueta Caji aut Seji, eaque det ministris consiliariis & officialibus suis, ut eos in ministerio & officio retineat, cum praesertim non succurrat illicò alia merces, quâ satisfieri ipsis possit. Nec enim propterea negatur Cajo aut Sejo aequipollens aliquod precium à vicinis & concivibus suis aliquando persolvendum. Tenetur namque Princeps auferens rem privati ex causâ publicæ utilitatis & necessitatis ad solutionem justii precii. Geil. l. 2. obs. 56. n. 8. Vasqv. illustr. controu. l. 1. c. 5. n. 9. aut ut rectius dicam, tenentur potius concives & ararium publicum. Harpp. ad pr. J. de R. D. n. 147. & 152. Bernh. Græven p. 2. concl. 56. in coron. Quid mirum Principem sumere filios subditorum & ponere in curribus suis, facere sibi equites & præcursores quadrigarum suarum, & constituere sibi tribunos & centuriones & aratores agrorum suorum, & messores segetum, & fabros armorum & curruum suorum? Nec enim necesse est, ut luxus ergo & ex libidine ista à Principe instituenda dicamus, cum efflagitare id possit ipsa necessitas Reip. & regiminis ratio. Quid mirum sumere Principem filias subditorum & facere eas unguentarias, & focarias, & panificas? Quamquam enim voluptarium horum aliquod videatur & minus licitum; Unguentaria tamen ars phrasi Hebræa pharmaceutricam primariò notat confectionem; & hæc maximè necessaria est sive pacis sive belli tempore. Culinaria autem ars & pistoria ideò exesse poterit minus, quia eæ alendo homini inserviunt, & sine iis vita duci hodiè nequit. Et quamquam officia ista aliquando fortè curæ masculinæ fuerint, postea tamen cum Viri viriliùs agere, h. e. studiis militaribus se dedere

dere cœpissent, in foeminas ea devoluta sunt, quarum idcirco ministerium etiam in aula requirebatur. Conf. Schickardus *de jur. reg. c. 3. theor. 8.* Camman. *disp. 2. de Regal. n. 29. seqq.*

XXXVII. Sed posito, enumerari quædam in hoc jure regio, quæ vel ad voluptatem & luxum faciant, vel in abusu consistant & pravâ Principis usurpatione, num idcirco totum id jus iniquum, voluptuarium & merè usurpativum dicamus? Quin imò possunt esse species mixtæ, & inter illas etiam, quæ luxus instrumenta habentur, aliquæ tales, quæ pro ratione circumstantiarum bonitate morali alterentur, & vel ex necessitate vel utilitate inde proveniente se commendent. Nec enim quia deficiente necessitate Achabo illicitum est Nabothi vineam licitare, id omni tempore illicitum erit. Possunt variare circumstantiæ, possunt ergò & qualitates ex iis dependentes. cum & aliàs actiones morales ex finibus suis judicentur. Nec etiam, quia vocabulum, quod in Hebræo idiomate habetur, quandoque consuetudinem & morem significat, sive modum, ut interpretatur Josephus Scaliger *1. Epist. 15.* illico in malam partem id est accipiendum. Indifferens id esse & tam in bonam quam malam sumi, fatetur Nicolaus Bellemontanus *disfert. polit. 14.* graviter aliàs dissentiens & tyrannidem ex hoc loco colligens. Si quid ergò malitiæ consuetudini isti & mori adhærere dixeris, aliunde id accersas necesse est, non ex vi vocabuli aut significatione ejus.

XXXVIII. Sed novi ego, quid regerere hîc soleant quidam ex Rabbini, nempe non licuisse Regi vel multiplicare mulieres (ultra numerum permisum) vel equos ad pompam, vel opes & divitias, & vapulasse eum, si quicquam horum tentasset. Malè ergò concedi aliqua voluptaria, quippe quibus semper abstinere oportuerit Reges. At enim non tam asserui, quam per vim hypotheseos posui, esse quædam in jure illo Regio luxûs adminicula & instrumenta. Quin, si asseruissem, nondum tamen fides fa-

D

cta

Etā de verberibus inflictis. Idem enim cū ex Rabbino-
rum placitis asseruisset Cardinalis Cæsar Baronius, adver-
sarium mox invenit Casaubonum *Exerc. 13. n. 5.* ditrectè id
negantem. Sed hunc *παρορμησάτω* vicissim convincit &
aliquot Rabbidorum testimoniis firmat Wilh. Schickardus
de jur. reg. c. 2. theor. 7. p. 63. cum quo facit Hugo Grot. *de*
jur. bell. & pac. l. 1. c. 3. n. 20. Etiam si verò id non neget Clau-
dius Salmasius *in Defens. Reg. c. 2. p. 36. & c. 5. p. 181.* Rab-
binos id docere, negat tamen ex vero id docere; cum præ-
sertim ex nimio erga Synedrium studio propudiosismis com-
mentis scripta sua onerare soleant, & propterea fidem jam-
diu decoxerint. Quicquid hujus sit, docent tamen Rab-
bini, non ob quodvis delictum Regem vapulasse, sed ob
tria tantum illa supra enarrata. Et ergò superesse pote-
runt alia, quibus ad voluptatem & delicias abuti impunè
potuerit Princeps. Quæ etsi concedantur, nondum tamen
inde conficitur, ipsum totum jus Regis de quo nunc agimus,
esse tyrannicum & merè usurpativum.

XXXIX. Dicis, ex ore Dei irati loqui Samuelem.
Dicam & ego, sed numquid futuri Regis potentiam exinde
facies illicitam & tyrannicam? Sit ita, publicatum esse
Jus hoc Regis in pœnam, at non sequitur illicò, iniquum
id esse. Pœna enim inter alia in eo consistit, quod, cū
sub regimine divino omnium rerum affluentiam habuerint
Judæi, futuro Regi ut Resp. salva sit, facultates suas elargiri
teneantur. Sed eas tamen propterea Rex non accipit titulo
aliquo injusto. Dicis porrò, exprobrationis & terroris cau-
sa jus istud non publicatum tantum, sed & reservatum esse
in archivis sacris *1. Sam. X. 25.* cum Thoma *in prima secunda*
q. 105. artic. 1. in fin. & Alfonso Tostato Abulensi *ad h. l.* Di-
cam & ego, quanquam non hoc Samuelis, sed id quod
Deut. XVII. 16. habetur, reservatum, falsò velit Petrus Cu-
naus; at solo fine terrendi & exprobrandi publicatum id
aut reservatum fuisse nego. Quin si hoc concessero non
tamen sequitur, solo hoc fine sancitum fuisse à Deo; aut

si & hoc concessero, nunquam tamen conficies, semper id fore injustum, aut ex nullo alio capite & fine sanciri potuisse. Vid. Dn. D. Hülseman. *Breviar. theolog. c. 20. n. 12. §. 5. 6.*

X L. ~~Concedam verò & hoc, imò concedam omnia, & id quoque tandem, illicitum esse id jus, iniquum, tyrannicum & merè usurpativum.~~ Non enim quia coram Domino repositum dicitur, iniquum id esse nequit. Sed quid tandem inde sequi putabimus? Denegare licere subditis, quod principi non licet petere? Id verò esset totas movere & concutere Respublicas, & facere ut fulmenta lectum scanderent. Non hoc intendit Deus per legem istam Regiam, ut armare velit subditos adversus imperantes, sed hoc potius, ut de subjectione ipsos commonefaciat, debitam etiam eo casu, quando iniqui fuerint imperantes, ideo dicit *v. 9. inculcando inculcabis hoc illis & indicabis &c.* Optimè in hanc rem Hugo Grotius *de jur. Bell. & Pac. l. 1. c. 4. n. 3.* Quod apud Samuelem est de jure Regis, omninò rectè inspicienti apparet, nec de jure vero intelligendum, id est, de facultate honestè & justè aliquid agendi (longè enim alia vivendi ratio prescribitur Regi in eà parte legis, quæ est de officio Regis) neq; nudum factum indicari: nihil enim esset in eo eximium, cum injurias facere etiam privati privati soleant; sed factum quod effectum aliquem juris habeat, id est, non resistendi obligationem. ideo additur, populum presum istis injuriis Dei opem imploraturum, quia sc: humana remedia nulla extarent. &c: Scilicet agitur hîc de jure Regis, ad quod, si in sensu relativo sumatur, non pertinent ea, quæ ad mores Regum formandos conscripta sunt, qualia habentur *Deut XV II, 16. seqq.* sed ea potius, in quibus ex adverso respondeat civium obligatio. In genere autem obligatio ista consistit in eo, quod obedire teneantur subditi Regi etiam *πολιτῶ* & iniqua petenti, *I, Pet. II, 18.* dummodo non contraveniat petitum istud mandato divino. & hoc non tantùm ex necessitate præcepti, sed etiam

propter conscientiam *Rom. XIII, 1.* & quia sunt *ἄνωγε ὁ ὀρθό-
πλοιοι*. Ita enim dicuntur respectu Magistratûs, & in sensu
eminenti respectu Regis, qui in relatione hæc dicitur *ἄνω-
γεῖται I. Pet. II, 13.* non vulgari loquendi more & pro captu
eorum, ad quos scripsit Petrus, ut negatur impurissimus
Miltoni Hyperaspistes Johannes Philippi *in Defens. p. 50.* sed
sensu verè politico, & maximè proprio. Locum enim hîc
quoque habet, quod dicunt Philosophi, ordinem non dari,
nisi cum relatione ad aliquod primum. Et ideò Aposto-
lus subjectos nos esse vult Regi ut supereminenti i. e. sine
ullâ exceptione: Magistratibus, tanquam missis à Rege, i. e.
potestatem suam à Rege ducentibus.

XL I. Etsi igitur in dicto loco Samuelis nihil inve-
niatur, quod publicâ urgente necessitate & salute patriæ in
discrimine versante, jure & bonâ conscientia facere prin-
ceps non possit, nec opus idcirco sit audire eos, qui tyrann-
norum ibi mores describi asserant; tamen quia etiam hoc
posito, nihil inde lucrari monarchomachos nunc ostendi,
facile poterimus Mosen cum Samuele conciliare, quippe
quibus pugna nulla, nulla contradictio, nedum contentio.
Moses enim non populum sed Regem instruit, ejusque de-
scribit officium; Samuel verò ejus potestatem & imperii
amplitudinem. Ille imperium rectum & quæ bonis prin-
cipibus sunt agenda. hic obedientiam subditorum & quæ
illis sunt toleranda. Ille limites imperandi, hic necessita-
rem parendi proponit. Ab illo Reges, ab hoc subditi in-
formantur. Et ergò diversa quando diversimodè propo-
nunt, dissentire inter se dici nequeunt. Vid. Alb. Gentil.
disp. Reg. 1. p. 18. Gvilh. Barclaj. *contr. Monarchom. l. 2. p. 255.*
& *l. 3. c. 6.* Autor conclusionum *de jure princip. n. 68.* Anton.
Coler. *de jur. Imper. Germ. n. 13.* Claud. Salmâs. *Defens. Reg.
cap. 2.*

XLII. Patet hinc, quid sentiendum de quæstione
toties magno partium litigio agitatâ: Utrum Princeps pos-
sit aliquem dominio rei suæ privare? Ajunt alii, alii
negant,

negant, & vicissim alii cum distinctione, alii sine eâ. Potissimum verò illi, qui cum distinctione respondent, ad potestatem recurrunt absolutam, eamque contradistingvunt ordinariâ. Ordinariam autem dicunt, quâ princeps ratione præminentia suâ dispensat contra jus commune cum modico partis incommodo. & porro absolutam sive plenam, quâ Princeps alicui suum non refuso precio aufert, & bonis subditorum non ad publicam utilitatem, sed ad voluntatem & voluptatem suam utitur. Græven *l. 2. concl. 56. consid. 1.* Syring. *de pac. Relig. n. 17.* quanquam ordinariam paulo aliter explicet Albericus Gentilis *diff. Reg. 1 p. 10.* Absolutam illam vicissim alii prorsus rejiciunt & violentiæ nomine insigniunt, alii mordicus defendunt; & ex his partium studiis magna sæpè nascitur confusio, quippe quæ declinari nequit, nisi rescindantur ea, quæ autoritate magis nituntur, quam ratione. Solent enim quidam Doctoribus ita suffarcinati incedere, ut vim potius, quam fidem facere velle videantur, quibus meritò objicitur illud Comici: *Hic non est locus, quin tu aliam quæras, cui centones farcias.* Et profectò vix est, ut in principe legitimo dari possit plenitudo potestatis, quæ quicquam differat aut distet ab ordinariâ potestate, Fernand. Vasq. *part. 1. lib. 1. contr. illustr. c. 5. n. 15.* Quin, sicut in Deo una eademque potentia est, sive agat secundum ordinem à se constitutum, sive extra eundem ordinem: ita potestas quoque imperantis eadem est, sive agat secundum ordinem à se positum, sive aliter. Hug. Grot. *de imperio summ. pot. circ. sac. c. 6. n. 14.*

XLIII. Nos totam litem breviter ita componimus, & dicimus. (1) Extra casum necessitatis & utilitatis publicæ non licere Principi aliquem dominio rei suæ privare, & propterea nec posse *l. 15. ff. de cond. inst.* Quod si autem (2) id fecerit, non licere subditis resistere præfractè aut arma adversus eum movere. Econtrariò (3) in casu necessitatis & utilitatis publicæ non peccare Principem alicui

D 3 do-

dominium rei suæ auferentem, sed tūm tamen (4) resar-
ciendum esse damnum & refundendum precium ab iis, ad
quos utilitas ea pervenit. Prima propositio patet *arg. l. 2.*
§. 1. 7. C. de precib. Imp. off. l. 2. §. 10. §. 16. ff. ne quid in loc.
publ. l. 4. C. de emanc. & est ratio politica, quia Princeps
non publicum tantūm, sed privatum quoque cujusque bo-
num quærere, non autem intervertere debet. Loquitur
enim propositio de officio Regis. Siquidem ubi dominium
aut aliud jus alicui legitimo modo partum est, id ne ei au-
feratur, juris est naturalis, quod etiam Principem obligat.
Dn. Struv. diss. F. 5. n. 6. Secunda deducitur ex obligatio-
*ne subditorum, de quâ supra dixi, etiam *πολιτικῆς* & pravis*
Principibus deberi obedientiam. Tertia præsupponit non
quidem, ut volunt nonnulli, dominium aliquod eminens,
quod Reip. competat, & superius sit dominio singulorum,
de quo Hug. Grot. l. 1. de jur. B. & P. c. 1. n. 6. Arn. Vin-
nius ad §. 2. J. de his qui sui vel al. jur. sunt. Jac. Lampad.
de Rep. Romano Germ. part. 3. c. 9. n. 5. sed ipsam vim impe-
rii, quod ad salutem publicam est directum. Subest enim
causa potentior, publica videlicet utilitas, quæ ista fieri
præcipit, & communia omnia facit etiam invitis subditis.
l. 14. §. 1. ff. quemadm. serv. vind. Anton. Perez. Cod. lib. 10.
t. 5. n. 13. Et ex hoc voluit Decius, permisum esse Magi-
stratui domum peste infectam cum omnibus ibi contentis
rebus comburere. Gründlicher Bericht des heil. Reichs
Stadt Friedberg c. 4. n. 65. Pol. Ripa de peste c. 6. n. 48.
Quarta probatur ex l. 13. §. 1. ff. comm. præd. l. 9. C. de oper.
publ. l. 2. C. pro quib. caus. serv. pro præm. Et jubet id æqui-
tas, quæ publicam causam sequitur, ut ne re suâ & precio
careat ille, qui profuit omnibus. Dn. Carpzov. 3. c. 33.
def. 16. Grot. de jur. B. & P. l. 2. c. 14. n. 7. 8. Æquissimum
enim est, commune detrimentum fieri eorum, qui propter
amissas res aliorum consecuti sunt, ut res suas salvas ha-
berent. l. 1. l. 2. in pr. ad f. ff. de L. Rhodiâ de jactu, ad quam
vid. Dn. Hahn. in Observ. ad Wesenbec. p. 550.

XLIV. Cæterùm, ut hæc, quæ diximus, magis fiant
 perspicua, conferri possunt, qui de eâ quæstione prolixius ege-
 runt, præter jam citatos Gailius l. 2. obs. 56. Fachineus l. 8. con-
 trov. c. 63. Camill. Borell. 1. decis. 12. n. 15 16. seqq. Harpprecht.
 ad pr. J. de R. D. n. 98. seqq. Joh. del Castillo p. 3. controvers. c. 6.
 n. 2. seqq. & ibi allegati plures, Anton. Faber Cod. l. 1. r. 11. def. 1.
 Gabriel. l. 3. tit. de jur. quæst. non toll. conclus. 1. Vasq. ill. controvers.
 4. c. 5. Hartm. Pistor. 2. quæst. 40. n. 12. Hackelman. disp. 1. n. 10.
 Hottom. illustr. quæst. 1. Petr. Anton. de Petra de potestat.
 Princip. c. 24. seq. Schrader. de feud. p. 4. c. 1. n. 30. Rosenthal.
 de feud. c. 7. concl. 19. n. 37. 38. Aymo Cravett. de antiq. temp.
 p. 1. c. 1. n. 32. 33. 51. seqq. Joh. Yannez Parlador. l. 2. rer. quot.
 c. fin. p. 1. S. 7. n. 10. Ventura de Valent. in Parthen. litigios.
 l. 1. c. 6. n. 26. 27. Dn. Franzk l. 3. resolut. 1. n. 169. seqq. Bachov.
 in Treutl. vol. 1. disp. 1. th. 5. lit. H. Menoch. de A. J. Q. l. 1.
 q. 48. Alb. Gentil. 2. lect. c. 14. Myning 4. obs. 8. & 5. obs. 97.
 Pet. Costal. ad l. 15. ff. de R. V. Sig. Scaccia de sentent. & re
 jud. c. 1. gl. 1. q. 1. n. 58. 59. Qvir. Kobach. cent. 1. dec. 3. q. 5.
 6. 7. & alii, quos recensere possemus, plures, si authorita-
 tibus agere nobis esset prolubium. Istos autem quos no-
 minatos hic vides, consignavimus ideo, non ut fidem fa-
 ceremus nostrarum assertionum. sunt enim inter eos, qui
 nobiscum non usquequaque faciunt; sed ut ulteriori dis-
 quisitioni materiam subministrarem, & ad alios remitte-
 remus, si quod fortè nostra hæc relinquerent dubium.
 Quod monere hic operæ pretium fuit, ut ne errorem,
 quem supra castigavimus, errare nunc vi-
 deamur ipsi.

Quod moerit hic operis precium fuit, ut ne errorem
 dyam supra castigamus, curare nunc vi-
 deatur.

ULB Halle

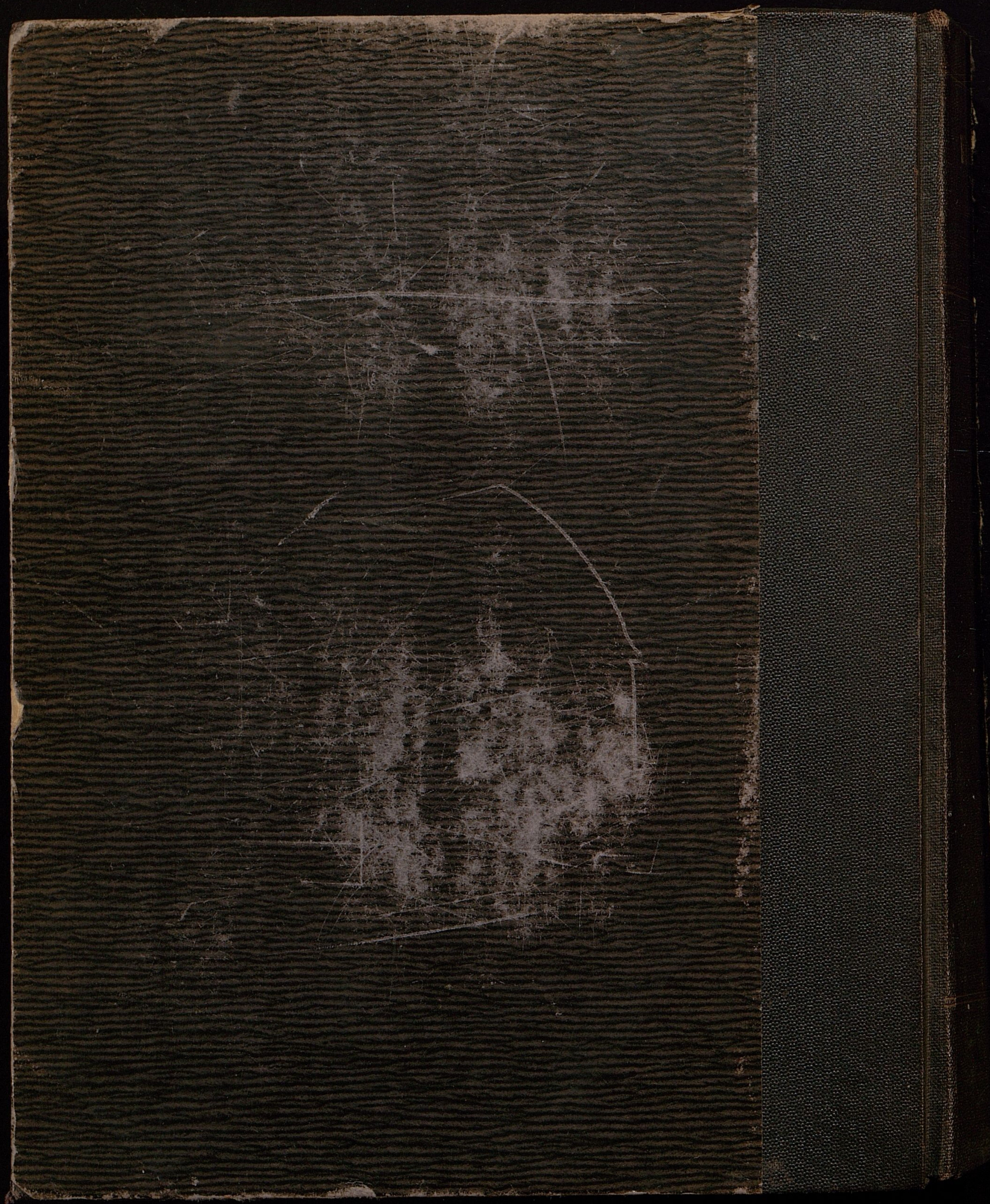
3

006 302 114

VD 17

1848.

1659/13

27

Quod felix faustumq; sit!

De

JURIBUS MA-

JESTATIS

EXERCITATIO II.

Definitionem eorundem & Divisionem, nec non
ipsam Principis potestatem accuratius perpendens,

quam

SUB PRÆSIDIO

CASPARIS ZIEGLERI,

Phil. & J. U. D. & Prof. P.

In Auditorio JCTORUM

trahitur

BENEDICTUS Strauß /

Wittebergensis Saxo.

ad d. Julii. A. O. R. cl. Isc LIX.

WITTEBERGÆ

Typis JOHANNIS RÖHNERI, Acad. Typogr.

Opposit

